

Sygn. akt I CSK 3599/22

POSTANOWIENIE

Dnia 26 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Grela

w sprawie z powództwa K. C. i B. R.
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.
o ustalenie i zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 października 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 19 stycznia 2022 r., sygn. akt V ACa 243/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanego: na rzecz powoda kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych i na rzecz powódki kwotę 4050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych, tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 21 stycznia 2021 r. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy: oddalił powództwo główne (pkt 1); ustalił, że umowa kredytu mieszkaniowego [...] hipoteczny nr [...] z 11 września 2008 r. zawarta pomiędzy powodami K. C. i B. R. a pozwaną Bank Spółką Akcyjną z siedzibą w W. jest nieważna (pkt 2); oddalił powództwo o zasądzenie od pozwanej na rzecz powodów solidarnie kwoty 44 424,18 CHF wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 6 lutego 2020 r. do dnia zapłaty.

Wyrokiem z 19 stycznia 2022 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku zmienił wyrok Sądu Okręgowego w punkcie 3 w ten sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwotę 44 424,18 CHE wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 4 maja 2020 r. do dnia zapłaty, oddalając powództwo w pozostałym zakresie (pkt I); oddalił apelację powodów w pozostałej części (pkt II); oddalił apelację pozwanego w całości (pkt III).

W skardze kasacyjnej pozwany, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazał na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

W ocenie skarżącego w sprawie występują istotne zagadnienia prawne, sprowadzające się do odpowiedzi na następujące pytania: 1. w jaki sposób, przy ocenie rażącego naruszenia interesów konsumenta, jako jednej z przesłanek abuzywności postanowienia, które zostało już wykonane i nie ma wpływu na wykonywanie umowy w przyszłości, należy dokonać ustalenia, o ile korzystniej kształtowałyby się sytuacja konsumenta, gdyby kwestionowane postanowienie nie zostało w umowie zastrzeżone?; 2. czy można uznać za abuzywne postanowienie umowne, które przewiduje swobodną możliwość wyboru konsumenta pomiędzy spłatą kredytu bezpośrednio w jego walucie a spłatą z wykorzystaniem tabel kursowych banku, przy czym wybór ten nie jest jednorazowy i może być wielokrotnie zmieniany decyzją konsumenta bez konieczności zmiany umowy?; 3. czy eliminacja klauzul odnoszących się do tabel kursowych banku w umowie kredytu wyrażonego (denominowanego) w walucie obcej, jako postanowień niedozwolonych, jest równoznaczna z pozbawieniem umowy jej elementów przedmiotowo istotnych (*essetnialia negotii*) prowadzącym do nieważności umowy, czy też możliwe jest dalsze wykonywanie umowy pomimo usunięcia klauzul przeliczeniowych, ze względu na to, że saldo kredytu od początku w umowie było wyrażone w CHF?; 4. czy wywodzony w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz sądów polskich (w tym Sądu Najwyższego) z art. 385¹ § 1 i § 2 k.c. oraz z art. 6 ust. 1 Dyrektywy 93/13 obowiązek pouczenia konsumenta przez sąd, w razie stwierdzenia wystąpienia w umowie postanowień o charakterze abuzywnym, o możliwych skutkach uznania postanowień umownych za

niedozwolone, w tym stwierdzenia nieważności umowy oraz odebrania od niego oświadczenia co do jego woli w zakresie skorzystania lub rezygnacji z ochrony związanej z abuzywnością klauzul umownych, w tym w razie możliwości uznania umowy w całości za nieważną (bezskuteczną), ma znaczenie o charakterze materialnoprawnym, a tym samym jego niedochowanie skutkuje przedwczesnością wyrokowania w zakresie uznania postanowień umownych za niedozwolone, w tym ewentualnie stwierdzenia nieważności umowy w oparciu o przesłanki uregulowane w art. 385¹ § 1 k.c., czy też o charakterze procesowym, który w świetle proeuropejskiej wykładni powinien zostać wyprowadzony z art. 156¹ k.p.c.?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie

zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (zob. postanowienia SN: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07; z 26 września 2005 r., II PK 98/05; z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że powyższe przesłanki nie zostały wykazane. W skardze kasacyjnej nie powołano argumentów, które mogłyby świadczyć, że w sprawie spełniona została któraś z przesłanek przyjęcia sprawy do rozpoznania, a przedstawione problemy prawne, dotyczące umowy kredytu, zostały już rozstrzygnięte w wyrokach Sądu Najwyższego: z 18 maja 2022 r., II CSKP 972/22, z 18 maja 2022 r., II CSKP 1030/22 oraz 17 marca 2022 r., II CSKP 474/22.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.